

UDVARHELYI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fil. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 5 korona. — Telefonszám: 14.

Felelős szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számítanak. Nyiltér sora
50 fillér. — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap
A hirdetés és nyiltér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

A városi tisztviselők fizetése.

Sz.-udvarhely, decz. 4.

(r.) Székelyudvarhely város képviselőtestülete ma tartott közgyűlésében a városi tisztviselők fizetés felemelésére tett javaslatot, némi módosítással, néhány év óta ismétlődő csalódások után, csakugyan elfogadta

A magyar állami tisztviselők országos mozgalmat indítottak helyzetük javítása céljából, s az eredmény ime már ily rövid idő alatt jelentkezik: a jövő évi állami budgetbe a fizetések már oly arányban fognak szerepelni, ahogyan azt ők memorandumokban kívánták. Megmozdultak a tanárok, tanítók, s még a civillista felemelését is kilátásba helyezték. És mi mellett bizonyít ez a körülmény, ha csak nem amellet, hogy Magyarországon a megélhetés drágább lett. Ily viszonyok mellett tehát *jogosan mozdultak meg a városi tisztviselők is*, akik az állami tisztviselőkhez képest vajmi szegényen vannak dotálva.

Székelyudvarhely város tisztviselői már egy pár évvel ezelőtt indítatva érezték magukat a megélhetési viszonyok folytán a város képviselőtestületéhez azon kéréssel fordulni, hogy fizetéseiket *amennyire a körülmények engedik, aránylagosan emelje föl*. Azonban sajnos, a képviselőtestület mindezeidig nem látta elérkezettnek azt az időt, amelyen túl a fizetések rendezését nem halaszthatja, s mindig tudott, ha nem is kellően megindokolt formulát találni arra, hogy azt újra és újra eltolja.

Azonban *ez a halasztási politika* a mult év költségvetése tárgyalásának rendén már operettszerűvé vált, s maga a tisztelt képviselőtestület is belátta, hogy ezt tovább halasztani olyan megbocsáthatlan lelkiismeretlenségre vall, amely-

ért az ódiomot elviselni senki sem mutatkozott késznek, *s így kimondották elvileg azt, hogy ha a meglevő gazdaságos rendszer továbbra is megmarad*, ugy a jövő évi, tehát az 1904 évi budget tárgyalásakor a tisztviselők fizetésfelemelését *első kötelességének ismeri* abba beleilleszteni.

Az a bizonyos időpont elérkezett, s noha a takarékos gazdálkodás a költségvetésből kiolvasható volt is, a fizetés felemelés megszavazása, közgyűlési termünkben még mindig kétséges volt, mivel ami tárgyalásaink a hangulatok uralma alatt állanak.

A fizetés emelés kérdésének tovább tolását már a legkonzervatívabb városatyja is lehetetlennek tartotta, mert tény, hogy a városi tisztviselők eddigi fizetését ha összehasonlítjuk az állami tisztviselői kar dotációjával, visszatetszést szül, holott annak munkája lényegesen különbözik emezétől. Mert nézzük csak. A polgármesterek ma már nem közigazgatási első functionariusai a városnak, *hanem pénzmesterei*. E körül forog meg minden. Honnét vegyék a pénzt erre, meg amarra, a rendes számlák kifizetésére és míg régen a polgármester, mint a háztartás feje mindenre gondolhatott, most minden a pénz a pénz és megint csak a pénz, mely lefoglalja hivatalos órákban erejét, munkásságát és egész fináncz-geniálitását. Aki ügyesen tud lavírozni az adósságok labirintusában, aki jól ért ahhoz, miképpen teremtsen elő a fedezetekhez szükséges pénzüsszeget, az ma az ügyes polgármester. Megérjük még azt és meg kell érünk, hogy a polgármesternek jó iparosnak, bankférfiúnak és eszes vállalkozónak is kell lennie, hogy oly bevételi forráshoz juttassa városát, melyek behozzák a város szükségleteit. Ezenkívül még gondot kell fordítani arra is, hogy ő a város első tisztviselője: csak természetes, hogy fizetése nem áll arányban munkásságával.

Ha a fizetés rendezés problémája csak éppen annyi lett volna, hogy a városi állásokra pályázó és aspiráló sokaság kínálatához szabja a képviselőtestület a fizetést, — mert sajnos, még a mai közgyűlésen is hallottunk ilyen elejtett szavakat — akkor a fizetéseket le kellett volna szállítani és nem felemelni. — Sajnos, országszerte tolongás van a hivatalok ajtai előtt. Ha árlejtés útján töltenek be a közhivatalokat, bőven akadna pályázó az eddigi fizetések feléért is. De micsoda tisztviselői kar lenne az ilyen! Meg kellett már egyszer érteni azt, hogy a közszolgálat munkaszerződés. Ha az illető munkáját legjobb tehetsége szerint a város rendelkezésére bocsátja; viszont legyen arról biztos, hogy érdeme szerint fizetik meg és legalább is úgy, amint a szabad társadalmi életben a többi polgártársunkat ugyanolyan munkáért. Tehát a városi tisztviselők fizetésének problémáját nem a kínálat, nem az előítéletek szerint kellett megoldani, hanem az igazságosság és méltányosság kulcsával, mely magában a város érdekeit is kifejezi és azt a képviselőtestület bölcsessége ime, ha nem is minden egyes állásra vonatkozólag, eltalálta.

Az egész fizetés felemelési különbözet *mindössze 4700 koronát teszi ki*, tehát olyan neveltségesen csekély összeget, amely a tisztviselők alapos szerénységére vall. Hogy a takarékos gazdálkodás mennyire szem előtt volt tartva, talán ekletánsul bizonyítja az a körülmény, hogy amíg a városnak aszfaltja, községi iskolára való pénze, vágóhidja nem volt: fizettünk 56—99 százalék potadót, s most ime, amikor ezek mind megvannak, *az összes közigazgatási potadó*

Tengeren járók csillaga.

Írta: *Gárdonyi Géza.*

Négy nap tengeri ut volt előttem. Kis társasággal utaztam, de csupa osztrákkal. Magyarul nem tudott a kapitány se, pedig a hajó magyar hajó-társaságé. Reggelinél mondja a kapitány, hogy az egyik tisztje magyar: Reiner a neve.

Kékszemű fiatal ember volt. Ott sétált a hajóhídon. Ez a séta négyórás kötelező órallást jelent.

Szinte megreppenve fordult felém, hogy magyarul szólítottam. A nevemet nem hallotta sohasé, aminek meg én örültem meg.

A következő órákban megismerkedtem a tengerészlet összes tudományával: a mélységmérővel és a magasságmérővel, a tengeri térképekkel, zászlóabécével, a hajó alkatával, részeivel, építési titkaival, az utközbe eső szardina-halászat módjaival, a mágnes-tűvel, kormánykerék kezelési módjával, a delfinekkel, szóval mindennel, ami csak addig érdekli, az embert, amíg vizen van.

Viszonzásul elővettem a szivartárczámot és rámutattam a belsejében lappangó havannára:

— Tessék.

— Köszönöm, — felelte mosolyogva, — nem dohányzom.

S a szivarra mégis érdeklő pillantást vetve jegezte meg:

— Ez különben igazi havanna, nem afféle tonka-babbal páczolt. Hát ilyet is árulnak nálunk?

— Árulnak. De miről ismeri ön meg, hogy ez igazi?

— Valami zománca van az igazinak. Aki sokat látott, meg tudja különböztetni.

— De hiszen ön nem dohányos, hát honnan ért hozzá?

— Valamikor minden pénzemet erre költöttem. Volt egy stambuli czédrusfa-ládám, abban uram megvolt kicsiben a föld minden dohánykincse. A persa sah csibikdohánya volt benne a legközönségesebb, meg azok a szivarok, amelyekből a velszi herczegnek (azóta királynak) gyártanak.

— És abbahagyta a dohányzást.

— Abba. Pedig lássa én mindenfélekepen szivtam. Kezdtem reggel hosszúsáru magyar pipával, folytattam cigarettával, szivarral, csibikkal s ha az időm enkedte, nargiléztem is. A szivarcsempészetről könyvet írhatnék.

— Bizonyára nagy muszáj volt, a miért abbahagyta.

— Nem. Ouként mondtam le.

— Mégis egészségi okokból.

— Nem. Nekem nem ártott a legerősebb szivar se. Sőt epedkedtem az erős szivarért. Az olyan kikötőkben, ahol szivaragy van, bementem a gyárba és ott vettem a legfinomabbat, legerősebbet.

Társalgásunkat félbeszakította egy polgári ruhában utazó osztrák generális: elkérte a nagy teleszkopot és azzal unatkozott.

Mikor ismét magunkra maradtunk, azt kédeztem Reinertől, hogy hogyan került a tengerre?

Erre ő elbeszélte a következőket.

Hogy én miért lettem hajóssá, nem tudom. Budán születtem és nem olyan körülmények között amely erre a pályára előkészített volna. És mégis nekem gyermekkoromtól fogva ez volt a vágyam. Én nem játszottam mással, mint hajócskákkal. Karácsonykor is hajót kértem a Jézustól. Olykor papirosból magam is csináltam. Mikor meg rajzolni tanultam, az volt az

első, hogy hajót rajzoltam. Olvasmányokban csak a hajós történetek érdekelték.

Tizenöt éves koromban arra kértem a szülőimet, hogy adjanak tengerésznek. Hallani se akartak róla. Vártam egy darabig, hogy hátha beleegyeznek, aztán megszöktem. Gyalog jöttem Budáról Fiuméba. Tán két forintom volt mindössze, meg egy pakli purzicsán dohánnyal a zsebemben.

Ott persze nem a tengerészeti iskolába kerültem, mert hiszen csavargót nem vesznek fel oda, hanem csak olyan közönséges hajóinas lett belőlem, mint akármelyik mezitlábos horvát-gyerekből.

Ha még egyszer születnem kellene, arra kérném a jó Istent, hogy mihelyest hajóval kezdjek játszani, veressen meg erősen az apámmal.

Hiszzen már belenyugszom, sőt boldog reménykedéssel nézek a jövőm elé, de megszenvedtem érte százszorosán.

Én uram tizennyolcz éves koromban már megjártam a földnek összes tengereit; kiálltam viharokat olyanokat, a minőkről a könyvek se beszélnek, s éreztem a halál fagyos leheletét százszor az arcomon.

Ön bizonyára nem tudja, micsoda sulya van a vizen ennek a szónak: vihar. A földi ember elhúzódik a szobája belsejébe, ha vihar van, de hova húzódik a tengerész, akinek a hajója éppen úgy hanyózik a vizen, mint a falevél. S micsoda vizen! micsoda ingadozó, ismeretlen mélységű határtalan, rút és hideg víztömeg! Aztán, kérem nagy ám a különbség a földi meg a vízi vihar között! A földön a hegyek, az erdők folyton törnek, fogják a szelet, de a tengeren szabadon száguld a megvesztett erő és hőmpolygati, csapkodja a vizet.

A nagy tengeri vihart itt az Adrián se ismerik. A hegyek itt is sokat elfognak az erejéből, s az itteni hullámzás semmi ahhoz képest.

25 százalékot tessék ki, amelyben azután már a javított fizetésekre is tul van fedezet.

Ha a dolog érdemében csak kissé tekintünk is be, beigazolva látjuk azon előbb tett állításunkat, hogy a város vezetőjének nemcsak polgármesternek kell lennie, hanem a spekulációk kényes kérdéseiben is. saját felelősségére, jól kell lavíroznia. Beigazolva látjuk azt, hogy a jelenlegi viszonyok között a legterhebb foglalkozások közül való a polgármesterkedés és csak az ügyért való lelkesedés az, ami arra készíti őket, hogy miképpen hódíthatnák vissza az esetleges elvesztett jövedelmeket, miképpen gyarapíthatnák bevételeiket, miképpen juthatnának mai kölcsöneiknél olcsóbb kölcsönhöz; miképpen törleszthetnék ezeket, hogy újabb kölcsönökhöz juthassanak; miképpen rendezkedhetnének anyagilag, mert ezen a kérdés körül forog egész létük, egész existenciájuk! *Tehát ha ilyen viszonyok között látjuk azt, hogy városunk mégis előre halad, anélkül azonban, hogy a föjtő deficit pótdóalokjában még jobban nehezedne ránk, de sőt kezdünk könnyebben lélegzeni: úgy biztos kilátásaink lehetnek arra, hogy közös érdekeinket egy olyan hivatalos testület ápolja, amely jogosan érdemelte és érdemli meg tőlünk is a méltányosságot.*

Köztudomású, hogy a létfeltételek megdrágulásához képest a szellemi munka értéke annyira alászállt, hogy a *hivatalnoki élet nem egyéb, mint a nyomor eltitkolásának művészete.* A művészet az, hogy urat mutassunk és felémelt fővel járjunk akkor, amikor az élet sulyai, nyomoruságai alatt majd leroskodunk. És kettős ez a nyomoruság: anyagi és erkölcsi. Az első nyomoruság a díjazás elégtelenségében áll. A másik nyomoruságot az a helyzet képezi, melyben a városi tisztviselő a képviselőtestület legkisebb tagjának is rabja lett.

Amikor a városi tisztviselők fizetésüknek javítását kérték a képviselőtestülettől, azt olyan kimélettel tették, hogy siettek kívánságaikat már az első pillanatban összhangban tartani a város háztartási érdekeivel, vagyis a pénziár szegénységével. Mert nem csak a városi tisztviselők fizetésbeli ügyeinek rendezéséről volt szó, hanem arról is, hogy a városi hivatal megfelelő dotáció

mellett munkabírásban, erkölcsi tekintélyben és megbízhatóságban megfelelő színvonalra emelkedjék. Ez már nemcsak az illetők érdeke, hanem határozottan közérdek volt.

Bizonyára úgy van, hogy a városi hivatalban mindannyian a pontos kötelességteljesítést, a rendet, a munkakedvet, a közérdek jó kiszolgálását akarjuk. Ezt pedig most imé mily könnyen elértük az alkalmazottak tisztességes megélhetésének biztosításával.

Ez korszerű és szükséges volt és a fizetés rendezésével a képviselőtestület önmagát becsülte meg.

Belföld.

— A gazdasági kérdés. —

Budapest, decz. 4.

Az ugynevezett állami szükségletek elintézésével még csak a kezdetnek kezdetén vagyunk. Csak éppen hogy élni tud az állam; csak éppen hogy a lázbetegségnek parokszizmusa szűnik meg. Ha a tengődés stadiumán túl jutni óhajtunk, úgy a további jövődől eshetőségeire is kell vetnünk egy pillantást.

Szemébe kell néznünk a kérdésnek: mi fog történni Ausztria-Magyarországgal való kiegyezéssel? Indemnity, ujoncz, költségvetés után az a nagy szikla, amely ez időszerint teljesen konszolidált politikai szituáció elé akadályul hengergetve van. A kiegyezés elintézésére feltétlenül szükség van, mert a gazdasági életnek állandósulását, a gazdasági viszonyok fellendülését jelenti. A gyárosnak, a kereskedőnek, a mezőgazdasági és ipari termelőnek alapot kell adnunk, amelyre esztendőkre előre építhet, amelyen megcsinálhatja pontos és biztos kalkulációját, mielőtt évekre kiható vállalkozásba beléfog. A kiegyezésre szükségünk van, hogy a monarchia két állama között a vámterületi közösség tiz esztendőre megállapítások s így bázisa legyen annak, hogy a külfölddel az immár elodázhatatlan szerződési előtárgyalásokat megindíthassuk.

Tisza István gróf a választási reform kérdésnek, de semmi egyéb belügyi reformnak megoldásába belé sem foghat, amíg az országnak és a monarchiának ezt a szükségletét és a nemzetközi vonatkozásainkra is kiható függő kérdését el nem intézi.

A helyzet a kiegyezésre nézve közismertű. A gazdasági kérdés a magyar parlamentben, de a magyar közvéleményben is a nézetek erős ütközéseinek tárgya.

Az ország polgárságának egy része a vámt-

területi elkülönítésnek barátja. Az ország gazdasági fellendülését a vámterület elválasztásától várja és és reméli. A másik része azonban őszinte híve a vámterületi közösségnek. A polgárságnak ez a része vámszövetségbe lép Ausztriával, ha oly egyezséget sikerül elérnünk, mely érdekeinket kielégíti. Elvileg az ország többsége hajlandó elfogadni a közös vámterületnek alapját.

Ilyképpen a kérdés logikusan csak az lehet, megfelel-e az ország érdekeinek az a megállapodás, amelynek szakcionálását Tisza gróf kéri a parlamenttől. A Tisza-kabinet tudvalevőleg fenntartotta egészükben a Széll-kabinet megállapodásokat. Hiszünk és reméljük, hogy ha már kénytelenek vagyunk vele e megállapodásoknál jobb kiegyezést még soha sem kötöttünk a monarchia másik államával. Tető alá kell hát hoznunk a mint tehetjük.

A vámterületi elkülönítés alapján álló párt kisebbség az országban és a parlamentben is. Sulyos hibát követne hát el, ha a maga véleményét akarná erőszakolni a többségre, ha a többség akaratának végrehajtását az objektív és beható gazdasági vitán tulmenőleg megakadályozná.

Az obstrukcióval betelt az ország. Elég volt. Nem kérünk belőle. Ki az a vakmerő, aki újból merészelné elővenni ezt az erőszakos fegyvert? Az egész országnak egyhangu felháborodása söpörné el most minden ilyen kísérletet.

A sivar politikai harcok után nagy megnyugvásunkra szolgál, hogy meggyőződésünk szerint a reánk nézve kiválóan előnyös gazdasági kiegyezés tető alá hozatalát rendkívüli eszközökkel meggátolhatónak nem látjuk.

Politikai jegyzetek.

Budapest, decz. 4.

A magyar képviselőházban szombatn már valósággal az anarchia dühöngött. Az obstrukciós ellenzék dühtől tajtékozva, vérbeporult szemekkel állt az elnöki pulpitus előtt s igénybe vévén a technikai obstrukció minden eszközét, toporzékolt, verdeste a padot és füt, fát tücsköt, bogarat kiáltozott Perczel Dezső és a miniszterelnök fejére, a kiknek erélyje a baloldalt valósággal megvadította. Nem volt ugyan párhuzamos ülés, de azért este 8-ig együtt ült a Ház és az ellenzék forradalmi jelenetekben bővelkedő erőszakosságot fejtett ki azért, hogy Tisza Istvánt és Perczel Dezsőt a felszólalásban megakadályozza. Ez azonban nem sikerült. Ha nagy küzdelmek árán is, de mindkettő célhoz jutott és elmondotta a maga kemény szavait az obstrukciók viselkedése felől. Polonyi Géza

A legnagyobb vihar, amit átéltem, Ausztrália és Afrika között dobált meg. Az utleírásokban olvashat ön nagy hullámokról, de meleg szobában olvasni az ilyeneket s átélni más. Mert a képzelet könnyen megfesti a nagy hullámzást, de az ember sohse képzelettel hozzá azt a csullamszó hidegséget, azt a kábitó émelygést, ami velejár, azt a fülkínzó süvöltést, amivel a szél az árbocköteket fészti, s azt a gyötrelmes munkát, amire a tengerész kárhóztatva van, mikor a vihar dühöng.

Mert a tengerész nem huzódhatik el a vihar elől. A kormányosnak csakugy ott kell állnia a kerék mellett, mint jó időben; az órálló tisztnek csakugy ott kell járkalnia a hajóhídon s vigyáznia az irányt; a kapitánynak fol, ton szaladgálnia és rendelkeznie kell, a matrözöknek meg ilyenkor csupa hólyag a tenyerük.

Hát mondom: itéletnapi vihar zudult itt ránk. Ég és föld elsötétedett, s a tenger mozgó hegyekké változott.

Eleinte csak dobálta a hajót a magasból a mélybe, a mélyből a magasba, a jobb oldalról a balra és az orráról a tarrára. Később a hullámok föl-fölhömpölyödtek a földézetre, s végigözönlöttek rajtunk, úgy, hogy minden hullámcsapás után csurgott rólunk a víz, mint a hogyan a kut csövéből csurog.

Egy Bálint nevű vén tengerész volt a hajón, árbockmester, aki negyvenhat év óta élt a tengeren; ez mindjárt az első napon azt mondta, hogy ilyen vihart nem ért. Káromkodott és orditozott, míg nem estére elrekedt és csak a szeme véres forgásából láttuk, hogy a kapitányt fiatalnak tartja a hajó igazgatására.

Ez a hatvan éves ősz ember maga futkosott most fel az árbockokra, és oldott, kötözött, srófol, szegezett, szóval dolgozott, mint a hajósinas.

De dolgozott mindegyikük.

A hullámok mindig nagyobb erővel rohantak át a hajón s lesöpörtek minden mozdíthatót. Mi a kik néhányan a földézetten dolgoztunk, kétségbeeset-

ten kapaszkodtunk ide, oda, hogy a sulyos víztömeg le ne sodorjon bennünket.

Egy fiatal kadét is volt velünk, egy kispapkepű kedves fiú; valami angol özvegyasszonynak egyetlen gyermeke. Ez az asszony ismerte hajónk uti rendjét; tudta: mikor érkezünk Európába, s oda utazott vasuton mindig abba a kikötőbe, ahova a hajóink először érkezett.

Valahányszor Európába jutottunk, a parton mindig az ő alakja volt az első, amelyet megpillantottunk. Már messziről láttuk távcsővel a sovány és egyenes fekete asszonyt, s ő is megismerte a hajónkat már távolról. A mint kiemelkedtünk az éghatáron, az ő fehér kendője megmozdult és integetett a fiának.

Az meg aztán látványosságzámba ment, hogyan rohant ki elsőnek a fia a partra és hogyan borultak egymás karjába.

Mármost mi történt: a hajó fedélzetén is hordók voltak, mink iparkodtunk, menteni a mi menthetőt.

A vihar immár oly erővel rontott ránk, hogy a hajóhidat letörte a kormánykerékkel együtt. Nekünk a fedélzetten kellett dolgoznunk: szegeznünk, kötözoznünk. A kapitány maga is velünk dolgozotti, mint az utolsó matröz.

Ekkor hömpölygött ismét egy nagy vízhegy felénk. Én a földre vettem magamat és a földézet lánczát megragadom erősen. Arczom a kadét felé van fordulva, aki kötéllel egy hordót szorit le.

— Kadét — orditom neki, — vigyázz!

Nem tudom hallotta-e a szavamát. Óles víztömeg rohant át recsegés, ropogás közt rajtunk, s a következő perczen mély hullámvölgybe hanyatlott le a hajó.

Mikor kiráztam a kabátomból és a szememből a hideg és sós tengervizet, oda néztem, ahol a kadét állott. De nem volt ott. A hajó korlátját letörte a hullám és a hordót is elsöpörte.

A kadét eltűnt

De nem beszélgettünk róla. Viharok idején

egy darabig hallatszík a hajón emberi hang, aztán mindenki elnémul és hallgat: az emberek rekedtek és kedvetlenek.

Egyik-másik kidölt már a fáradságtól. Aki birta, tovább dolgozott. Magam is kimerülten támo lyogtam le a hajó belsejébe, s az ágyamra feküdtem; átkötöttem magamat kötéllel. De mielőtt elnyomhatott volna az álom, arra gondoltam, hogy ha elmulik a vihar, s mink megérkezünk Európába, hogyan fog várni az az asszony a parton, hogyan fog elélni integetni a kendőjével, s kinek a nyelve lesz olyan erős, hogy beszélni fog majd azzal az asszonnyal?

A vihar másnap nemhogy megszűnt volna, sőt nagyobb erővel dühöngött. Már nem volt kormánylapát, már nem volt hajókerék. A kisebb árbockok letörtek. A nagy árbock is megszagatva állott s ingott.

Már akkor nem dolgoztunk. Lehuzódtunk mind a hajó belsejébe. Ott is kötelekbe kellett kötözknödnünk, hogy ide-oda ne hanyódjunk.

Egyszer csak itéletnapi dörgés, ropogés következik, hogy azt hittük, a hajó szakadt széjjel: leromlott, ledől a nagy árbock is.

— Dániel! — kiáltotta a kapitán. — A szakadást be kell tömnünk!

Dániel meg se mozdult, csak egyet pillantott. — Dániel! — ordította dühösen a kapitány. — Hát eredj magad! — felelte az öreg. — Ebnek parancsolsz!

Már ekkor éreztük, hogy a vihar összetör bennünket. Ki merte volna kiejteni a száján, hogy megszabadulunk? Mindnyájan szótlantul, sápsdntan hevertünk szanaszéjjel. Két nap: nem ettünk, nem aludtunk. A hajónk összetörve, vízzel félig telten, s a vihar nemhogy cendesülne, hanem már a lehetetlen-ség régióiban lapdáz velünk.

Mire gondol az ember, mikor a halál kezét érzi a mellén? Semmire. Meghalt még mielőtt meghalt volna. Én arra gondoltam, hogy vajjon leszáll-e hajónk a víz fenekéig, vagy kóvályogni fog az alsó áramlatokban évszázadokig, míg az állatok szét nem

ismét parlamenti csinnel próbálkozott meg. A házszabályokhoz való szólás címén kiereszkolta magának a beszéd jogát s e beszédbe belecsempészett egy, az ellenzék tagjai által aláírt nyilatkozatot, melyben azt követelik, hogy Perczel Dezső távozzék a házelnöki székből, mert addig a parlamentben sem rend, sem érdemleges vita nem lesz. Tisza István is, Perczel is, megfélelt Polonyinak. Óriási zaj, lárma, falrengető kiáltás közt történt mindez, s nyomában annyi rendreutasítás történt, hogy rendes körülmények közt egy egész hónapra is elég volna. Denikve, a technikai obstrukció bevonult szombatban a képviselőházba!

*

Ilyen auspiciumok mellett indult meg a parlamenti hét, s a hétfői ülés első része is a technikai obstrukció sivár képét viselte, midőn váratlanul jelentős és szenzációs fordulat következett. Az ülés során ugyanis felszólt Kossuth Ferenc és beszédjével megadta a módot arra, hogy a béketárgyalások a kormány és az obstrukciók között meginduljanak Kossuth a béketárgyalások alapjául a választói jog kiterjesztését kívánta és Tisza István gróf kijelentette nyomban, hogy abba hajlandó bele menni. A miniszterelnök nyilatkozatait a függetlenségi párt legnagyobb része élénk helyesléssel és megaláztatással fogadta és a képviselőház elhatározta, hogy kedden a béketárgyalások megtarthatása céljából nem tart ülést. Csak Ugron és pártja, a mely kimutatta, hogy személyi gyűlöletből vezetett politikát üz, ellenezte a békét és Ugron „árulóknak” bélyegezte azokat, a kik tárgyalni mernek.

*

Mindnyájunknak jól esik hinnünk és elhítenünk, hogy Magyarország a kettős monarchia sulypontja. De azért nincs meg mindnyájunkban az ahhoz való érzék, hogy ezt az önként kínálkozó pozíciót céltudatos és következetes törekvéssel valóra váltsuk Ausztria boruladózásával szemben áll a mi egységessé tömöríthető nemzeti erőnk, mely minden biztosítékot megad ahhoz, hogy Magyarország akkor lehet és lesz a kettős monarchia föltétlen sulypontja, a mint ezt egyetemlegesen és igazán akarjuk; és a mint egyetemleges törekvéssel munkálunk arra, hogy legyőzzük az utban álló nehézségeket. Mindezt tudja mindenki, tudja az ellenzék is. Csakhogy, míg mi a köztudatban lévő fenti körülmények-

rágják. Aztán haza gondoltam: husvétra várnak és várnak. A többi tengerész hallgatott. Csak a vihar hányta, recsegett a hajót.

Egyszer megszólal a hajóharang. A nyelve le volt eddig kötve, de a viharban kioldódott. És szólt mint a lélekharang. Mink hallottuk ezt lent a hajó belsejében, s talán mindnyájan éreztük, hogy a harang nekünk szól.

Ebben a borzalmas peczben felordított az öreg Dániel:

— Emberek! Tegyük mindnyájan fogadást Máriának!

A hajó belsejében mindenki térdre ereszkedett.

— Nem megyek többé korcsmába! — kiáltotta az öreg égnek emelt arccal!

— Tengerek csillaga, Boldogasszony Mária! A templomodba megyek, valahányszor kikötünk!

Mert amint mondtam, részeges és káromkodós volt ez az ember.

— Minden pénzemet a szegényeknek adom, ha partra juthatok — kiáltotta a kapitány.

— Szabadíts meg Szűzanyáink, — kiáltotta a kormányos. — Árva gyermekeket nevelek föl a vagyonomon!

És így ment ez tovább. Voltunk valami tizenhétgyen. Legtöbben az italukról és a vagyonukról mondtak le. Egyik a szeretőjéről mondt le, akit el akart venni.

Én nem voltam ivós és nem volt vagyonom, se szeretőm, semmim. Gondolkoztam, hogy mi nekem a legkedvesebb, amit feláldozhatnék? Ön talán komikusnak látja e csendes tavaszi tengeren, de én áldoztam a pipát választottam.

Nekem ez volt a legnagyobb gyönyörűségem, ez volt amire legtöbbet költöttem, amiről le nem mondtam volna semmiért.

És higyeje el, hogy távoljárt abban a szörnyű órában a nevetésnek csak a gondolata is az emberektől.

A vihar lassankint elcsendesedett. Mink is megmaradtunk, a hajót is elvontatta egy másik.

De én azóta nem dohányoztam.

ból azt a következtést vonjuk le, hogy a nehézségeket következetes kitartással ugyan, de „svaviter in modo, fortiter in re” kell eltávolítani, addig a közjogi pártok töredékei azt hiszik, hogy csak úgy biztosíthatnak népszerűséget és érdemeket, ha fejükkel rontanak a falnak. Többek között bizonyára ezek a tekintetek is sugalmazhatták a Kossuth Ferencz békülékeny felszólalását, mely helyesen utalt arra az irányra, ahol az obstrukció hátrányaiért kárpótlást szerezhetünk s a kibontakozás helyes útját feltehetjük. Nemzetünknek valóban sokkal több szüksége van a politikai és gazdasági fejlődésre és megszilárdulásra, mint a közjogi vesszőparipán való lovaglásra: mert az erős, egységes nemzet ugyiszólva saját sulyával is gyarapítja a közjogi szilárdságot, ellenben a fejlettséget és erő hiányát a legtökéletesebb közjog se pótolja.

*

A béke megteremtése érdekében indított hazafias és nemes akció amely hirtelen napirendre kerül, ép oly hirtelen megfeneklett. A derék intenció hajótörést szenvedett, mielőtt azok, kik a nemes feladatra vállalkoztak, kibogozhatták volna a parlamenti összegabalyodás sok ezernyi szálát. Tehát korai volt a reményünk, hogy szárazra lehet terelni a megroccsolt, összetépett hajót, melyet a parlamenti viharok csaknem elsüllyesztettek és rendbe lehet hozni az ország dolgát, nehogy még nagyobb bajok, még nagyobb zavarok támadjanak, mint a minők már eddig előálltak.

A béke a Kossuth párt magatartásán törött meg, tehát azon az oldalon, a melytől ezt legkevésbé várták. Hiszen Kossuthék voltak azok, kik a béketárgyalás eszméjét felvetették, ők terjesztették be az alku tárgyát képező pontokat s csak a néppárt, meg Szederkényiek fenyegetődtek a kerékkötés nem egészen hazafias munkájával.

Meg kell itt mindjárt jegyeznünk, hogy maga Kossuth Ferencz a keddi puccsban nem hibás. Őt a legtisztább szándék: az ország érdeke, a parlamenti rend helyreállítása s a törvényhozás megakadt gépezetének a régi kerékvágásba való visszatérítése vezérelte. De a vezért cserben hagyta a párt. A harcoló elem egyenlő arányban van a békét megteremteni akarókkal és így a béke elbukott. Kedden este legalább ez történt.

A függetlenségi párt keddi ülése, melyen a béke fölött a lélekharangot meghúzták, délután 5 órától éjjeli 12 óráig tartott. Hosszu, izgató vita után 27-en az obstrukció leszerelése mellett és 27-en az obstrukció folytatása mellett szavaztak. A szavazatok száma egyenlő lévén, határozathozatal nélkül oszlottak szét Kossuth nem szavazott, de a szavazás befejezte után kijelentette, hogy a lemond a pártelnökségről. A függetlenségi pártban történt meglepetés éjjel 12 óra után lett nyilvánossá s az a politikai körökben a lehető legkínosabb megdöbbenést keltette.

*

A Kossuth-párt béke-csoportja szerdán újból összeült, hogy a további teendőkről tanácskozzék. Az értekezleten részt vett a pártnak tisztos, nagytekintélyű tagja és tisztebeli elnöke, Thaly Kálmán. Az ősz kurucz kijelentette, hogy ő nem tartozik se a békepártiakhoz, se a harcias elemekhez, de megakarja akadályozni a párt kettészakadását s a bekövetkező komolyabb eseményeket. Ezért péntek esti nyolcz órakor újabb értekezletet tart a Kossuth-párt, s azon a Kossuth Ferencz határozati javaslata, a mely kedden nem tudott többséget szerezni, valamivel módosított formában kerül tárgyalásra.

Tehát ma este történik meg a Kossuth-párt értekezletén a végleges döntés. Nehéz kockadobás lesz az! Vajjon a kocka melyik oldala kerül föl: a fehér-e, vagy a fekete? Béke lesz-e, vagy harcz?

Erre a biztos választ már csak távirati rovatunk adja meg, mert mire az napvilágot lát, addigra már véget ért ez a politikai kockajáték, melyen egy ország sorsa fordul jobbra vagy balra!

Szabadelvépárti gyűlés.

— A megyei Szabadelvépárt az obstrukció ellen. —

Sz.-udvarhely, nov. 29.

Az Udvarhelymegyei Szabadelvépárt vasárnap gyűlést tartott, hogy az obstrukció nyomán kelt belpolitikai életünk ziláltsága megszüntetése érdekében felemelje szavát. A politikai cinizmus hatása alatt az ország máris visszafelé megy. Az ország közönsége rég elfordult e herce-hurczától, mivel látja azt, hogy az ország amugy is rajta van azon az uton, melyen a nemzeti aspirációkat kitartó munkával elérheti, és a nép józan és látja azt, hogy az obstrukciók lázadása nem az ő érdekeiért megy. Azonban az időfecsérléssel nemcsak a nép van így, de így van az értelmiség is, amely már a helyzet magaslatáról nézi azt a harcot, amelyből haszna az országnak nem lehet. Az értelmiség ugyanis jól tudja, hogy a nemzeti követelmények nem ily uton léptethetők életbe. A lateinerek, akik tanultak, tudnak és látják a stagnálást; a polgárok, kik dolgoznak s a nemzeti munka nehéz, nyomasztó részét becsülettel végzik; a kisbirtokosok, s megannyi más munkás részesei a nemzetnek, kik az állami rend jótéményeit tudják becsülni: elégületlenül néznek az obstrukciók megfogyott, vezérek nélkül hagyott táborára.

Ime, az ország gazdaságilag máris visszafelé megy. Iparosok, kereskedők, üzletemberek, gazdák panaszkodnak az üzletforgalom, a hitel megcsökkenése miatt. Az értékek panganak, s az árak apadnak. A hitel gyeploít egyre szorosabban vonja a bizonytalanság érzete. Az eredmény ugyanis érezhető, s a városok és megyék ügyeire is kihat, lényeges károkat, helyreépíthetetlen veszteséget okozván utjában. A szemforgatás itt nem segít; az ország dereka érzi az obstrukció terhét, s attól menekülni leghőbb óhaja.

Ilyen szempontok vezették az udvarhelymegyei szabadelvépártot, amidőn a mai gyűlést összehívta és ilyen érzelmekkel telten jelentek meg azon a párttagok szép számában.

Jung-Cseke Lajos alelnök elnöki megnyitójában megemlékezett a politikai világban egymást érő átalakulásokról, melyek e pártot is érintik és nyilatkozatra kényszerítik, ugyiszintén arról, amely a párt kiváló elnökét, Dr. Daniel Gábort érte akkor, amidőn a király őt a valóságos belső titkos tanácsosi méltósággal kitüntette. (Eljenzés) E két körülmény úgy véli, a mai gyűlés összehívását nagyon is indokoltá tette. Hollaki Ártur indítványára és Ugron Zoltán felszólalása nyomán a közgyűlés a Daniel Gábort ért kitüntetés felett örömet jegyzőkönyvben örökítette meg és a gyűlésből az elnök és jegyző aláírásával a következő sürgönyt küldötte el:

Nagyméltósága

Dr. Daniel Gábor urnak Budapest.

Az Udvarhelymegyei Szabadelvépárt mai napon tartott közgyűlésének egyhangú határozatából kifolyólag, lelkes örömmel tolmacsoljuk üdv- és szerencsekívánatainkat valóságos belső titkos tanácsosi kinevezetése alkalmából.

Ezután Sándor Mózes emelt szót, aki, hogy határozati javaslatát megindokolja, visszapillantást tett a politikai helyzet fejleményére, majd a következő határozati javaslatot nyújtotta be:

Határozati javaslat:

Udvarhelymegye Szabadelvépártja elhatározza, hogy Gróf Tisza István és miniszterétársait kormányra jutásuk alkalmából üdvözlí s az országgyűlés mindkét házában elmondott, s különösen a katonai ügyekben a nemzet közvéleménye által kívánt lényeges nemzeti vívmányok kilátásba helyező programja alapján iránta bizalommal viseltetik és odaadó támogatásáról biztosítja.

Kimondja egyszersmind, hogy a leghatározottabban elítéli egyes ellenzéki párttöredékeknek a nemzet fontos érdekeit kockáztató eljárását, mely az országgyűlés működését megbénítva a leglényegesebb parlamenti elv: a többség akaratának érvényrejtését, mesterségesen, erőszakos eszközökkel megakadályozza, s ez által ezredéves alkotmányunkat veszélyezteti, s a törvényhozás két tényezője, a király és az országgyűlés közti összhang helyreállítását és megszilárdulását akadályozza, az ország hitelét és tekintélyét a külföld előtt alássa, s az obstrukció által is kívánt s a kormány által is kilátásba helyezett magyar nemzeti reformokat veszélyezteti, s a megvalósításra váró, s az ország egész közgazdaságának

fellendítését célzó javaslatok életbe léptetését lehetetlenné teszi, mérhetetlen vagyoni károkat okoz, és az országot az anyagi tönkretetés végveszélyének teszi ki.

Elhatározza végül a Szabadalvüpart, hogy indítványt nyújt be Udvarhelymegye törvényhatóságához az iránt, hogy forduljon ismételt kéréssel az országgyűléshez, melyben az obstrukció által okozott súlyos anyagi és erkölcsi károk felfejtése mellett kérelmezze, a nyugodt és békés parlamenti tárgyalásoknak az alkotmányos jogok épségben tartása mellett, minden lehető eszközzel való helyreállítását.

Miről az országos központi szabadalvüpart, jegyzőkönyvi kivonat csatolása mellett értesített határozatátik.

A javaslatához elsőnek *Ugron Zoltán* szól, aki miután kifejtette azt, hogy a kormány programját nem támogathatja, s azt a párt alapszabálya elírják, levonja a konzekvenciát: a pártból kilép. Felszólalása végén köszönését fejezte ki az elnökségnek, mely tapintatos vezetésével kellemessé tette a pártban való helyzetet. *Hollaki Ártur* a kormánnyal szemben hangzottatott téves állítások nyomán szükségesnek látja biztosítani a párt minden tagját arról, hogy azok csak a kishitűség elterjesztésére vannak hivatva. E pártnak — úgy mond szóló — sikerült egy olyan álláspontot elfoglalni, mely az egész megye közönségének osztatlan tetszésével találkozott. A nemzeti vívmányokat követeljük, de nem kockázattal, nem veszélyeztetve az elérhető és úgy, hogy azok az alkotmányos tényezők hozzájárulásával valósíttassanak meg. Az indítványt elfogadásra ajánlja, mivel a kormányt támogatni addig, míg alkotmányos eszközökkel dolgozik, hazafiúi kötelesség. (Éljenzés.) Az indítványhoz hozzá még *Dr. Solymossy Lajos* szól, ki elmondta a parlamenti harcz kiindulási pontját és az obstrukció nyomán előállott káros közgazdasági helyzetet rajzolta le, amelynek nyomán szükséges, hogy az ország közönsége módot találjon a már anarkiává fejlődött parlamenti viszonyok megfékezésére. *Dr. Török Albert* szerint az obstrukciók tulságba mentek, melynek vége nemcsak a parlament, de a társadalom teljes bomlására vezet. Kijelenti, hogy a fokozatos haladás embere, s noha nemzeti párti volt, a pártból nem lép ki, sőt a javaslatot készséggel teszi magáévá. *Sándor Domokos* és *Gombos Samu* hozzájárulása után az elnök a javaslat egyhangú elfogadását enunziálta. A gyűlésből elnök és jegyző aláírásával a miniszterelnöknek a következő távirat lett elküldve:

Nagyméltóságú

Gróf Tisza István miniszterelnök urnak

Budapest.

Udvarhelyvármegye szabadalvüpartja mai napon tartott közgyűlésének egyhangú határozatából kifolyólag tisztelettel üdvözljük Nagyméltóságodat és a vezetése alatti kormányt programjában kifejtett tevékenységében való teljes bizalmunkról, valamint odaadó támogatásunkról.

A közgyűlés, mely lelkes hangulatban folyt le, végül elhatározta, hogy decz. 18-ikán pártgyűlést tart, melyen a 19-iki törvhat. közgyűlés esetleges politikai jellegű tárgyai mellett a tárgysorozat lényegesebb pontjaiban is megállapodásra jut.

Ujdonságok.

Sz.-udvarhely, decz. 6.

A miniszterelnök a megyei szabadalvüparthoz. Gróf Tisza István miniszterelnököt az Udvarhelymegyei szabadalvüpart mult vasárnap tartott közgyűléséből táviratilag üdvözlötte. A miniszterelnök a párt üdvözlését a következő szívélyes levéllel köszönte meg:

Mélt. Jung-Cseke Lajos alelnök urnak

Tisztelt, alelnök ur!

Az udvarhelymegyei szabadalvüpart közgyűlésének egyhangú határozata alapján tolmácsolt üdvözlését és bizalomteljes támogatásuk kilátásba helyezéseért, amely a jelen súlyos viszonyok közt különösen becses és értékes előttem, fogadják őszinte köszönetemet.

Hazafias üdvözléssel Tisza, s. k.

Törvényhatósági közgyűlés. Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 19-ikén tartja meg III. rendes közgyűlését. E közgyűlésen a tiszti

nyugdíj jövő évi költségvetése is tárgyalatni fog. A bizottsági tagokat *Damokos* alispán erről a napokban külön értesítette, s egyben köztudomásra hozta azt is, hogy a költségvetés tárgyalásával a mutatózó hiány fedezésére 2% pótdadónak névszerinti szavazással való kivétele fölől is határozni fog a közgyűlés.

Daniel Gábor köszönete. Az Udvarhelymegyei szabadalvüpart m. hó 29-én tartott közgyűléséből kifolyólag *Dr. Daniel Gábor*, a párt elnökét, valóságos belső titkos tanácsossá történt kinevezése alkalmából táviratilag üdvözlötte. A figyelmet *Dr. Daniel Gábor* a következő távirati válaszban köszönte meg:

Főtisztelendő

Jung-Cseke Lajos urnak, mint az udvarhelymegyei szabadalvüpart elnökének.

Fogadják üdvözlötükért őszinte köszönetemet. Mint a megye szülőtte büszke vagyok arra, hogy szeretetük és becsülésüket birom. Igen kérem tartsanak meg tovább is bizalmukban. Daniel Gábor.

Esküdtbíróági elnöki kijelölés. A helyi kir. törvényszéknél szervezett esküdtbíróág elnökévé az 1904. év folyamára *Dr. Bodolla Gábor* törvényszéki elnököt, elnökhelyettesül *László Domokos* törvényszéki bírót jelölte ki.

Darányi miniszter bucsuleirata. *Dr. Darányi Ignác* volt földmivelésügyi miniszter az Udvarhelymegyei Gazdasági egyesülethez a következő bucsuleiratot intézte:

Méltóságos Hollaki Ártur urnak

Székelyudvarhely.

Méltóságos Főispán, Elnök Ur!

Ő császári és apostoli királyi Felsege folyó évi november hó 3-án kelt legfelső kéziratával a m. kir. földmivelésügyi miniszterium vezetésétől — saját kérelmemre — legkegyelmesebben felmenteni méltóztatott.

Midőn e tárcza vezetésétől megválok, kedves kötelességemnek tartom, hogy méltóságodnak és a bölcs elnöklete alatt álló tisztelt Egyesületnek őszinte köszönetet mondjak mindenkor tanusított nagybecsű támogatásáért, melylyel a magyar gazdaközönség helyzetének előmozdítására irányzott törekvéseimet lelkes buzgalommal és hazafias kötelességérzettel megosztani segített.

Legyen meggyőződve Méltóságod és a tisztelt Egyesület, hogy együttes működésünk emlékét mindenkor hiven fogom őrizni.

Fogadják Méltóságod tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Budapest, 1903. november hó 3-án.

Darányi s. k.

Tallián Béla a Gazdasági egyesülethez. *Tallián Béla* földmivelésügyi miniszter az Udvarhelymegyei Gazdasági egyesülettel miniszterre történt kinevezését a következő levélben közölte:

Méltóságos Hollaki Ártur urnak

Székelyudvarhely

Méltóságos Elnök Ur!

Ő császári és apostoli királyi Felsege folyó évi november hó 3-án Bécsben kelt legfelső kéziratával engem magyar földmivelésügyi miniszterre legkegyelmesebben kinevezni méltóztatván, a reám bízott miniszterium vezetését a mai napon átvettem.

Midőn erről Méltóságodat van szerencsém tisztelettel értesíteni, egyben felkérem, hogy működésemet hazafias támogatásában részesíteni méltóztatassék.

Részemről biztosíthatom Méltóságodat, hogy mindig örömmel ragadom meg az alkalmat arra, hogy méltóságod közhasznu működését előmozdithassam.

Kelt Budapesten, 1903. évi november hó 6-án.

Tallián s. k.

Városi közgyűlés. Székelyudvarhely város képviselőtestülete *Szakáts Zoltán* polgármester elnöklete mellett 3-ikán és 4-ikén tartotta folyó évi negyedik rendes közgyűlését. A közgyűlés iránt, mely igen fontos tárgyakat ölelt föl, így a jövő évi budget megállapítását, a városi tisztviselők fizetésrendezését, a képviselőtestületi tagok mindvégig élénk érdeklődést mutattak. A közgyűlést az elnöklő polgármester 3-ikán délután nyitotta meg és a közgyűlés a tárgysorozat első pontjaként a bemutatott jövő évi virilis névjegyzéket tudomásul vette. A tanács előterjesztését a közbizalomról, melyet lapunk másik helyén ismertettünk, tudomásul vették. Az önkéntes tüzoltóegyletnek azon ajánlatát, mely szerint a város utcáinak világítását, azok tisztántartását és a szemét fuvarozást hajlandók elvállalni, ha a képviselőtestület az eddig erre fordított 6239 koronát 8500-ra emeli föl. E fölemelt összeget a tüzoltóegylet így irányozza elő: utcák világítására 3000 kor., egy felügyelő fizetése 720 kor., nyolcz fizetéses egyén, kik az éjjeli őrséget teljesítik 3072 kor., négy ló ellátása 1040 kor., istálló bére 170 kor., esetleges szükségesek 498 kor., összesen 8500 korona. A tüzoltóegylet ajánlata indokolásában felsorolja azon okokat,

melyek őt ennek megtételére készítették. Így pl az egylet saját erejéből a fecskendők szállítására nem tarthat készenlétben fogatot, aminek hátránya ezideig minden egyes tüzesetnél érezhető volt, mi most viszont, amikor a szemétfuvarozásra négy lovat szerez be, megszüntethető. Az önkéntes tüzoltóegylet tagjaitól nem kívánhatta meg, hogy állandó éjjeli szolgálatot teljesítsenek, ami szintén egy adandó tüzesetnél nagy hátrány volt, amin most segítve lesz a fizetéses éjjeli őrk beállításával, kiket az egylet napközben utcák tisztántartásával, lámpák felgyújtásával fog foglalkoztatni. A tüzoltóegylet ajánlatát azzal zárja be, hogy annak elutasítása esetén, az egyletet, mely hivatását nem teljesítheti a kor követelményeinek megfelelőleg, feloszlatja. A közgyűlés az egylettel a szerződést 8300 koronában állapította meg megkötni. A tanácsnak az ügyviteli szabályrendelet 7. és 8. §§. módosítását, tehát a tisztviselők fizetése rendezésére tett javaslatát nem fogadta el, hanem *Soó Gáspár* b. tag indítványára egy kilenczes bizottságot küldött ki, azon utasítással, hogy a város vagyoni viszonyainak alapos mérlegelésével a fizetések emelésére egy javaslatot terjesszen a másnap, pénteken délután folytatandó közgyűlés elé. A bizottság javaslatát, melyet más helyen ismertettünk, a pénteken tartott közgyűlésben a képviselőtestület nagy többséggel elfogadta. Az építendő uszodának a tanács által bemutatott terv és költségvetés felülvizsgálására *Koncz Ármin* b. tag indítványára egy öt tagu bizottságot küldöttek ki, melybe felkértek *Csillag József*, *Haberstumpf Károly*, *Becsek Aladár*, *Gyertyánffy Gábor* és *Halász Imre*, azon tanácsnak szóló utasítással, hogy a felülvizsgálat megtörténte után, annak felépítésére árlejtést hirdessen. A közgyűlés a szolgák és rendőröknek a nyugdíjintézetbe miként való felvétele végett, illetve a nyugdíjszabályrendelet átdolgozására *Soó Gáspárt*, *Dr. Válenstik Ferenczet* és *Gyertyánffy Gábort* küldötte ki. Tárgysorozat rendén tudomásul vette a közgyűlés a nyugdíjalap, a szegényalap, a szabályozási alap és követvéami alap 1904 évi költségvetését, ez utóbbira nézve *Dr. Solymossy Lajos* azon javaslatával, hogy a romlodozó aszfalt folyókák helyreállítására a tanács a szükséges lépéseket megteszi. A pénteki folytatolagos gyűlésen a képviselőtestület felhatalmazta a polgármestert, hogy az óvoda céljaira elvben már korábban megvásárolni elhatározott *Szabó József*-féle telket a közelebb tartandó árverésen 18 ezer koronával vegye meg. A tanács javaslatára, a közgyűlés névszerinti szavazással elhatározta, hogy 1904. évre 25 ezer koronát a Zálogkölcson-intézetnél, 20 ezer koronát a Hitelszövetkezetnél és 109700 koronát az Udvarhelymegyei pénztárnál helyez el. A tanács által törlesre javaslatba hozott települési díjak behajtását a közgyűlés kimondotta. A vasuti állomásfőnököknek a vasuton érkező s fogyasztási adó alá eső cikkek bejelentéseért 100 korona tiszteletdíjat szavaztak meg. A tanács azon javaslatát, mely szerint a székelyvasut részvénytársaság tulajdonát képező mintegy 6 hold területű holt ároknak haltenyészési és közegészségügyi célból olyanképpen való megváltását, hogy a város a kollegiumkerthez vezető hid fentartását magára vállalja — a közgyűlés nem fogadta el, azouban tekintve a tanácsnak a holtárok felhasználására vonatkozó életrevaló javaslatát, utasította a polgármestert, hogy a részvénytársaság igazgatóságának a kérdéses terület megvásárlására készpénz ajánlatot tegyen. A helyi kerületi tanári körnek azon indítványát, hogy a város az Országos Középiskolai Tanáregyesületet 1904. évi közgyűlésének városunkban való megtartására hívja meg, a közgyűlés magáévá tette s a szükséges lépések megtételére a polgármestert felhatalmazta. A közgyűlés végül a helyi unitárius egyházközönségnek kérésére, a városunkban építendő templom költségeihez való hozzájárulását attól tette függővé, ha a város korábban e célra még nem adakozott. Egy-két lényegtelen ügy letárgyalása után a közgyűlés véget ért.

Ingyenes előadások. Hogy a hétköznapi munkája után a fizikai fáradalmaktól megviselt ember oly szorakozást nyerjen, amelyben a pihenést oly módon találja meg, hogy az a lélek hasznára is legyen, s a kávéház és korcsma demoralizáló légköréből s az unalomtól elvonassék: mintegy három évvel ezelőtt a művelt nyugot mintájára *Solymossy Endre* tanár kezdeményezésére, csaknem mind tanáremberekből álló társaság itt városunkban a vasárnap délutánokra nyilvános és ingyenes felolvasásokat rendszerezített. E szabad lyceumi előadások már a mult évben társadalmi szükségé nőtték ki magukat s hogy azokat a rendező bizottság a folyó évben is megtartja csak a közóhajnak tesz eleget. Ez előadások mint eddig, az idén is teljesen ingyenesek lesznek. Részt vehet azon mindenki — úgy férfi, mint nő — aki hasznos tanulságok iránt érdeklődik, ki értelmét fejleszteni, tudását bővíteni akarja. Az előadások a „Polgári Önképző egylet” nagytermében minden vasárnap délután 2 órakor fognak megtartatni. Az előadást ma, vasárnap *Dr. Solymossy Lajos* áll. főreálisk. igazgató fogja tartani a vegytan köréből, — Ezenkívül szaval *Csiki Albert*, és a *Dalárda* énekel. Ezen előadások látogatására a város közönségét — főként az iparoscsaládokat ez uton is tisztelettel kéri a bizottság.

Székelyudvarhely város virilistái. Székelyudvarhely város legtöbb adót fizetők névjegyzékét a képviselőtestület f. hó 3-ikán tartott közgyűlésében tárgyalta, s azt az áll. választmánynak Dr. Mezei Ödön elnök vezetésével mellett m. hó 12-iki ülésében megállapított következő sorrendjével fogadta el: — *Rendes tagok:* 1. Ugron Ákos (2294 kor. 08 fillér). 2. Florián Bogdán, 3. Dr. Solymossy Lajos, 4. Szabó Ferencz, 5. Embery Árpád, 6. Dr. Valentsik Ferencz, 7. Gyarmathy Ferencz, 8. Koncz Armin, 9. Persián János, 10. Jung-Cseke Lajos, 11. Müller Károly, 12. Ev. ref. Kollegium, 13. Dr. Nagy Sámuel, 14. Fábrián József, 15. Szöllösi Sámuel, 16. Kassay F. Ákos, 17. Dr. Longyel József, 18. Szentí Bálint, 19. Ev. ref. megye, 20. László Domokos, 21. Szabó Albert, 22. Vánky Kálmán, 23. Kassay F. Ignác, 24. Haberstumpf Károly, 25. Fernengel Gyula, 26. Solymossy Endre, 27. Becsek Aladár, 28. Dr. Simó Balázs, 29. Özv. Szabadi Ferenczné, 30. Kassai Domokos, 31. Jánosy Gyula, 32. Gergely Ferencz, 33. Pálffy Károly, 34. Novák Károly, 35. Dr. Mezei Ödön, 36. Hein Pál, 37. Orbán Dénes, 38. Udvarhelymegyei Takarékpénztár, 39. Valter Vilmos, 40. Pávölka Márton (343 kor. 57 fill.) — *Póttagok:* 1. Dr. Kassay Albert (332 kor. 42 f.) 2. Szenkovits János, 3. Reiner János, 4. Csanády Zsolt, 5. Kovács Domokos, 6. Sebesy Ákos, 7. Zalogkölcsön intézet, 8. Pap Z. József, 9. Gönczi Lajos, 10. Gáspár József (282 kor. 20 fillér.)

Nőegyleti fillérestély. A jótékony Nőegylet harmadik fillérestélyét a jövő hét szerdáján, 9-ikén, tartja meg *Félegyházi* Mariska rendezésével. Az estély műsora a következő: *Paál* Árpád árvaszéki ünnök felolvas. *Szabó* Kata szaval. *Nagy* Elemér monologizál. *Gál* Jenő és *Konya* Kálmán duettet énekelnek. Reményünk van, hogy a közönség eddig tanúsított érdeklődését ez estélyek iránt tovább is megtartja s tömeges látogatásával fogja szolgálni azt a szép célt, amelyet a rendezőség magának kitűzött.

András napja a megyénél. Dr. *Damokos* Andor alispán névnapja alkalmából a vármegye tisztikara felkereste, amikor az egybegyűltek érzelmeit *Ádám* Albert I. aljegyző, tb. főjegyző tolmácsolta, melyet *Damokos* alispán meghatva köszönt meg és kifejezte a tisztviselőkar lankadatlan szorgalma feletti teljes megelégedését.

Protestáns estély. A székelyudvarhelyi ev. ref. egyház ma, december 6-án, d. u. 5 órakor a kollegium tornacsarnokában tartja második egyházi estélyét. A rendezők a következő érdekes tárgysorozatot állították össze: 1. A gyülekezet éneke: „Mint a szép hives patakra“ 1. vers. 2. Megnyitó. 3. Szaval *Nosz* Ilonka. 4. Zongorán játszik *Varró* Berta. 5. Felolvasás „Az üdvösség, az egyház és a papság“ tartja *Vajda* Ferencz ref. pap. 6. Énekel *Jánossy* Ilona. 7. „Judás“ Várady Antaltól, szavalja *Paál* Lajos VIII. g. o. tanuló. 8. Zárszó. 9. A gyülekezet éneke. Belépés ingyenes. Kegyes adományok a temető-kerti szegények részére köszönettel fogadtatnak. Rendezők: *Szakács* Károlyné és *Madarász* Veronika.

A közbiztonság megújítása. A folyó hó 1-ével városunk egy fontos középülettel lett gazdagabb, s közegészségügyünk igen nagy lépéssel haladt előre. E napon adatott át a közhasználatnak minden ünnepléses formáság mellőzésével az új közbiztonsági létesítmény a városnak az új közbiztonsági vonatkozó szabályrendelete. Megszabadultunk végre a mérszáros ipartársulat tulajdonát képező régi vágóhidtól, s hogy létezése mielőbb feledésbe menjen, teljes lebontását is elrendelte a városi tanács. Az új közbiztonsági hid a modern vágóhidak mintájára készült s az új rend szerint itt vágandó minden közfogyasztásra szánt szarvasmarha, sertés, juh, kecske és bárány, s a vágóhid használatáért mérsékelt díj szedetik. A főépületben a vágó- és hűtőkamrák, jégartó, bélszáritó és a sertésvágáshoz szükséges vízzel ellátott kazánok elhelyezve. Külön vágóterem van a marhák számára, külön a juhok és bárányoknak s külön a sertéseknek. A hűtőkamrák közvetlenül a vágótermek mellett vannak elhelyezve s tekintve, hogy a hús a vágás után néhány óráig a hűtőkamrákban kell tartani, jövőre nem kerülhet eladásra a még melegen a mérszárszékbe vitt hús. Az egész vágóhid vízvezetékekkel van berendezve, mely vizét kutból nyeri, s így a vágáshoz, valamint a termék tisztításához teljesen tiszta vizet használnak. A vágóhid főépületén kívül külön helyiség van a belek tisztítására, szintén vízvezetékekkel és szükséges felszerelésekkel ellátva. Külön épületben vannak elhelyezve az istállók és aklók, s külön épületet képez a vágóhidi felügyelő részére épített lakás és állatorvosi iroda. Az állatok

megvizsgálását most már nemcsak élő állapotban, hanem a levágás után is ideiglenesen *Zonda* József törv. hat. állatorvos végzi, a közbiztonsági felügyeletével pedig *Barabás* Albert eddigi vámbivatali ellenőr bizatott meg. Midőn ezen oly régóta óhajtott intézmény megvalósulását őszinte örömmel üdvözljük, elismerésünket kell kifejeznünk mindazoknak, kik a közbiztonsági létesítése érdekében közreműködtek.

Vigh Albert budapesti ipari szakoktatósi főigazgató az elmúlt hét hétfőjén városunkba érkezett, s egy napi itt időzése alatt az állami kö- és agyagipari szakiskolát vizsgálta meg. A főigazgató úgy az elméleti, mint a gyakorlati oktatás eredménye fölött teljes megelégedését fejezte ki a tanári karnak.

Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 8-án délelőtt 10 órakor a vármegyei ház kistermében rendes közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Dr. Darányi Ignácnak az egyesülethez intézett bucsuleirata. 2. Tallián Béla földművelésügyi miniszternek bemutatkozó leirata. 3. Az 1904-ik évi munkaterv megállapítása. 4. A székelykeresztúri tenyész-állatkiállítás költségeloirányzata. 5. A behajthatatlan követelések törlése. 6. A választmány előterjesztése. 7. Azon indítványok tárgyalása, amelyek a közgyűlés előtt 4 nappal az elnökséghez írásban beadattak.

Bírói vizsga. Dr. *Beszercezy* István helyi kir. törvényszéki aljegyző, a bíró vizsgát a napokban sikerrel állotta ki Budapesten.

Városi tisztviselők fizetése. Az évek óta húzódozó kérdés végre megoldást nyert: a város képviselőtestülete a pénteken tartott közgyűlésében a tisztviselők fizetését rendezte, s azt ha nem is sikerült az ez ügyben kiküldött bizottságnak — tekiutve a jövő évre előirányzott 25% pótdadót — a tanács által javaslatba hozott emeléssel teljesen összeegyeztetnie, azonban az mindenestre a képviselőtestületnek a városi tisztviselők iránti jóindulatáról, munkásságuk elismeréséről tesz bizonyosságot. A csütörtöki közgyűlés *Soó* Gáspár biz. tag indítványára egy kilencz tanu bizottságot küldött ki, melybe *Jung-Cseke* Lajos elnöke mellett Dr. *Nagy* Samu, *Daróczy* Miklós, *Papp-Zakor* József, *Szakács* Gyula, *Gyertyánffy* Gábor, *Soó* Gáspár, Dr. *Valentsik* Ferencz és *Becsek* Aladár választott be. E kilencz bizottság péntek délelőtt tartotta tanácskozását, amikor beható vita után, az egyes állások értékének, súlyának szemelött tartásával, a következő javaslatot hozta a közgyűlés elé.

	Eddigi fizetés	Előirányozott fizetés	Eddigi fizetés	Előirányozott fizetés
1. 1 polgármester	2400	600	3000	600
2. 1 rendőrkapitány	2000	400	2400	600
3. 1 tanácsos	1600	400	2000	400
4. 1 tanácsos (gazdasági)	1400	400	1600	400
5. 1 főjegyző	1400	400	1800	400
6. 1 tanácsos és ár. jegyző	1000	300	1200	300
7. 1 tisztviselő orvos	1200	400	1600	400
8. 1 tisztviselő ügyész	800	400	1000	400
9. 1 közpénztárnok	1600	400	—	—
10. 1 adópénztárnok	1600	400	1800	400
11. 1 elűelő	1200	300	1400	300
12. 1 számvéve	1000	300	1400	300
13. 1 rendőrkapitány	1200	300	1200	300
14. 1 levéltárnok, kiadó	1000	300	1200	300
15. 1 állatorvos	600	200	600	200
16. 1 adótitkár	1200	200	1400	200
17. 5 irnok a eddig 800 200 emelés 900 200	4000	1000	4500	1000
18. 1 városgazda	600	200	600	200
19. 2 végrehajtó eddig 800 200 em. 900 200	1600	400	1800	400
20. 1 díjnok	730	—	—	—

A bizottság tehát a halálozás folytán megüresedett egyik pénztárnoki, úgy szintén az egy díjnok állást véglegesen törölni javasolta, valamint a képviselőtestületnek ajánlatba hozta azt is, hogy az 5 irnoki állás közül, a szerzett jogok respektálásával, tehát annak idején, kettőt töröljön. A kilencz bizottság fenti javaslatát a közgyűlésnek *Becsek* Aladár a bizottság jegyzője terjesztette elő, melyet a képviselőtestület Dr. *Solymossy* Lajos, *Soó* Gáspár, *P. Zakor* József hozzászólása után, egy-két tagja kivételével magáévá tett. Az új fizetési lista a jövő 1904. év január elsejével lép életbe.

Iparosok fillérestélye. A Polgári önképző és segélyező-egylet f. hó 7-iki fillérestélyét *Kun* Karolina, *Boros* Biri, *Schröder* Jakab és *Franges* László rendezik. Az estély műsora a következő: Felolvas *Gyerkés* Mihály tanító, szaval *Weisz* Juliska, fonográf előadást tart *Kolumbán* Lukács, monológot adnak elő *Schefranek* Finike és *Franges* László.

A helyi kereskedelmi alkalmazottak vigalmi bizottsága, f. hó 12-én a Hungária-szállóban rendezte második Göre-estélyét. Az estély műsora a következő: 1. Nyitány. 2. Dialog „A baleset“ *Gabányi* től, előadják *Budik* Juliska, *Ládai* Károly. 3. Czimbalom-szólo, előadja *Mántó* Irén. 4. Göre a budapesti Hotelben, rendezte a ténsur. Előadják Göre Gábor bíró ur: *Dézi* Károly, *Durbincs* sógor: *Schlosser* R., *Kácsa* cigány: *Biró* Árpád, *Pinczér*; *Jávorszky* J., 5. Monológ „A krakéler“ *Ábrányi* től, előadja *Fogolyán* Sándor. Az estélyt, melyre a kibocsátott meghívó beléptijegyül szolgál, táncmulatság zárja be.

Nyilvános nyugtázás. (3) A nőegyleti theatestély költségeinek fedezéséhez utólagosan még hozzájárultak: *Máthé* Pálné *Bikafalva* 3 kor. és 3 drb. kenyér és *Biró* Áronné F. *Boldogfalva* 2 kor. Így az összes bevétel 538 kor. 30 fillér. Fogadják az adományozók a Nőegylet hálás köszönetét. — Az elnökség.

Telefon Vargyas — Olaszteleken. A megyei telefonhálózat előfizetőinek száma újra szaporodott. E héten fejezték be ugyanis az Oklánd—Vargyas—Olasztelek közötti hálózat munkálatait. A új vonalat a forgalomnak már át is adták

Adományok a muzeum számára. A következő sorok közlésére kértünk föl: Az udvarhelyvármegyei muzeum-egyesület nevében köszönetet mondok *Hegy* Zsigmond bögzői körjegyző urnak, ki az alapítandó megyei muzeum gyűjteményének gyarapítására egy kötet könyvet és 4 drb régi pénzt ndományozott, továbbá *Aronsohn* Rezső főseáliskolai tanuló, ki ugyanezen célra egy drb régi ezüstpénzt ajándékozott. *Csehely* Adolf muzeumi igazgató.

Legujabb.

— Fővárosi tudósítónk távirati jelentései. —

A béketárgyalások.

Budapest, decz. 5.
(Érk. délelőtt 9 ó.)

A politikai élet tegnap este olyan utra lépett, amelyen nagyon valószínűnek látszik az általános óhajtott béke megteremtése, melynek érdekében az összes tényezők akcióba léptek.

A béketárgyalások kezdeményezése még a csütörtöki ülésen felszínre került, melynek nyomán a Ház már pénteken nem tartott ülést, amely szünetet ugyan a kormány a felhalmazódott teendők czime alatt kapta meg.

A harcziás függetlenségiak között a pénteki napon maga *Thaly* Kálmán folytatta a békeltetési tárgyalásokat oly irányban, hogy a Kossuth által kilátásba helyezett és ismert békefeltételekhez azt is hozzá vegyék, miszerint a függetlenségi párt a katonai követelésekért, s így első sorban a magyar vezényszóért és szolgálati nyelvért tovább is küzdeni fog, de a rendkívüli parlamenti fegyvereket leteszli. E mellett a harcoló rész csak azt kötötte még ki, hogy Tisza a Házban a felségjogokra vonatkozólag — contra Clopy — nyilatkozzék, melytől a miniszterelnök, egy Kossuth előtt tett nyilatkozat szerint, nem zárkozott el.

Az ily irányban megindult tárgyalások eredményeképp az ország szeme jogosan fordult a Kossuth-párt tegnap esti gyűlése felé, melynek gyümölcsétől várta a helyzetnek ha nem is végleges szanalását, de a mostani kétségberjtő és demoralizáló helyzetből való kibontakozást.

A Kossuth-párt tegnap esti értekezletén, mely későre benyult az éjszakába, hosszú vita után 47 jelenvolt képviselő közül **46 szavazott a Kossuth—Thaly-féle javaslat mellett.** Így tehát itt a békepárt győzött.

A Szabadellenzék tegnap este szintén tartott értekezletet, melyen elhatározta, hogy a béketárgyalásokba csakis a kettős ülések visszavonása után megy bele és megkivánja azt, hogy ha béketárgyalásokra kerül a sor, azon az összes pártok kiküldötti részt vegyenek.

A Néppárt tegnap esti értekezletén határozatot hozott, mely szerint ha kettős ülésekre vonatkozó határozatot visszavonják és ha a Tisza kormány lemond, akkor megszavazzák úgy az unjoncz-javaslatot, mint az indemnyitit.

Országgyűlés.

Budapest, decz. 5.
(Érk. délután 3 ó.)

A képviselőház mai ülésén *Kossuth* Ferencz felolvasta a párt által elfogadott és reggeli táviratunkban ismerttetett határozati javaslatot.

Ezután *Tisza* István gróf kijelentette, hogy a kettős ülésekre vonatkozó párt határozatot hatályon kívül fogja helyezni.

Csatlakozik *Kossuth* azon indítványához, mely szerint minden jog, tehát a hadserg vezérlete és vezényletének joga a nemzetből ered. Elfogadja *Kossuth* azon nézetét, hogy a harcznak nincsen vége, csak alkotmányos mederbe terelgetett az.

Ezután *Szederkényi* emelkedett szólásra s a maga és pártja nevében kijelenti a harc folytatását. Az ülés folyik.

Sz. 4063—1903. tkvi

Árverési hirdetés és feltételek.

A székelyudvarhelyi Zálogkölcsön intézet végrehajtónak Kálmán János és neje Szabó Rebeka h.-almási lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtásos ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 980 kor. tőke, ennek 1902. júl. hó 1. napjától járó 8 százalékos kamatai, 6 százalékos késedelmi kamat, 191 kor. 80 f. per- és végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 29 kor. 30 f. és a még felmerülő költségeknek behajtása végett az 1881. évi 60. t.-cz. 144. §. alapján a 144. § értelmében a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknek (okládi kir. járásbíró) területén fekvő a h.-almási 302. sz. tjkvben felvett egész ingatlanokra a C haszonélvezeti jog épségben tartása mellett és pedig az A + 2535 hrsz. szántóra 20 k, 2927 hrsz. szántóra 6 k, 3311 hrsz. szántóra 3 k, 4696/4 hrsz. kaszálóra 4 k, 6045 hrsz. kaszálóra 6 k, 7765, 7766 hrsz. szántóra 6 k, 7830 hrsz. szántóra 36 k, 2726 hrsz. szántóra 5 k, 3265 hrsz. szántóra 5 k, 3414, 3415 hrsz. kaszálóra 8 k, 5830/1/2 hrsz. kaszálóra 20 k, 6252 hrsz. kaszálóra 9 k, 7827, 7828 hrsz. kaszálóra 103 k, 7853 hrsz. szántóra 19 k, 7926 hrsz. szántó 13 k, 8672 hrsz. kaszáló 36 k, 11130 hrsz. szántó 1 k, 12241 hrsz. szántó 9 k, 12251 hrsz. szántó 9 k, 8243 hrsz. kaszáló 21 k, 8895 hrsz. szántó 4 kor, 11427 hrsz. szántó 2 k, 12243 hrsz. szántó 5 korona, 13134 hrsz. szántó 7 k, a h.-almási 896 sz. tjkvben A+ 152. hrsz. kőházra 320 k, az 1180 sz. tjkvben A+ 1312/2. hrsz. szántóra 5 k, 4475/2 hrsz. kaszálóra 11 k, 4666/2. hrsz. kaszálóra 14 k, 8261/2 hrsz. szántó 10 kban ezennel megállapított kikiáltási árban az alábbi feltételek mellett elrendeltetik. Az árverési kérés az okládi 110. sz. tjkv-re vonatkozóan elutasítatik, mert e tjkvben a tulajdonos Szabó Rebeka, kinek ifj. Kálmán Jánosné Szabó Rebekával való azonossága nem igazoltatott.

1. Az árverés megtartására határnap 1904. évi december hó 17-ik napjának d. e. 9 órája H.-Almás község házához tüzetik ki.

2. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási áron alul is elfognak adni.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi XL. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt I. M. rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy a 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

4. Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés napjától számított 30, a másodikat 60, a harmadikat 90 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 5 százalékos kamatokkal együtt az 1881. évi decz. 6-án kelt 39425 I. M. sz. rendeletében elő-

Szám 441—1903

Hirdetés.

A székelyudvarhelyi ev. ref. egyház kebl tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a tulajdonát képező Petőfi-utcai „Rákóczi“ vendéglő; a ref. templom sarkán levő Rájk-féle és Zorger-féle bolthelyiségek; továbbá a kollegium sarkán levő kis bolthelyiség; végül a bethlenfalvi határon és a temető-kertben levő földjei 1904. évi ápril 24-től kezdve, nyilvános árverésen ki fognak adni. Az árverezők a kikiáltási ár 10%-át az árverés megkezdése előtt bánatpénz képpen kötelesek letenni. Feltételek megtudhatók az ev. ref. egyház lelkesi hivatalában. Az árverés 1903. évi december 16-án d. e. II órakor tartatik meg az ev. ref. leányiskola helyiségében.

Kelt Székelyudvarhely, 1903. decz. 4.

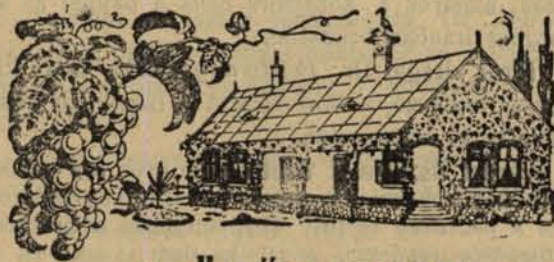
Ev. ref. Egyháztanács.

írt módon a sz.-udvarhelyi kir. adóhivatalnál lefizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Vevő köteles az ingatlant terhelő és az árverés napját követőleg a kamatokat és átruházási illetéket fizetni a kir. bíróság, mint tkvi hatóság.

Okládon, 1903. évi szeptember 29-én.

Harmath, kir. járásbíró

SZŐLŐLUGAST

Ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha meg nő is, termést nem hoz, azért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugsanak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskotály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megtermes nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcélszerűbb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek, stb. a legregebb dísz, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használató részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem. A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomata katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. — Czim:

Érmelléki első szőlőültetvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

DERZSI ÁRPÁD

épület- és díszmű bádogos

SZÉKELYUDVARHELYT

Elvállal minden e szakmába vágó épület- és díszmű bádogos-munkákat, mint: Toronyfedés, tetőfedés, lefolyó csatornák, fedél kimászó- és díszablakokat, fürdőkádak és jég szekrényeket; raktáron tart: konyhaberendezési és háztartási cikkeket. Költségjegyzékkel és rajzokkal teljesen díjmentesen szolgálok. A nagyérdemű közönség pártfogását • kérve, vagyok teljes tisztelettel •

DERZSI ÁRPÁD

bádogos-mester.

Sz. 5069—1903. tkvi.

Árverési hirdetésnyi kivonat.

A székelykereszturi kir. járásbíró mint tekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Székelyegyleti első takarékpénztár végrehajtónak, Patakfalvi Mózes és trsa végrehajtást szenvedők elleni 1140 k. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék (a székelykereszturi kir. járásbíró) területén levő székelykereszturi 1578. sz. tjkvben foglalt 885/1, 886/1, 887/1, 888/1. hrsz. ingatlanra 1320 kor. 20 f. megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi január hó 11-ik napján d. e. 9 órakor alulírt telekvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy a 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró, mint tkvi hatóság.

Székelykeresztur, 1903. október hó 31-én.

Veress, kir. albiró.

Kamatláb leszállítás.

Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár Részvénytársaság Székelyudvarhelyen a fő- és Székelykereszturon a fiókintézeténél 1904. január hó 1-től kezdve a betétek után, további intézkedésig, a kamatlábat $4\frac{1}{2}\%$ -ról 4% -ra adómentesen (a betéti kamatadót az intézet sajátjából fizeti); a váltók-, kötelezvények- és folyószámlák után pedig az eddig alkalmazott kamatlábat $7\frac{1}{2}\%$ -ról 7% -ra szállítja le.

Ezenkívül mint eddig a váltók és kötelezvényeknél lejáratonkint, a folyó számláknál $\frac{1}{4}$ évenként 1% (1 ezertől), legkevesebb összegül 20 fillér, leszámitolási díjat számít. Székelyudvarhely, 1903. november hó 25.

Az Igazgatóság.

Téli menetrend.

Érvényes 1903. október 1-től

V.-v.	Gy.-v.	Sz.-v.	V.-v.	V.-v.	Gy.-v.	Sz.-v.	V.-v.
705			306	ind. Székely-Udvarhely érk.	133		613
721			321	Bikafalva	114		595
738			333	Bögöz	101		542
752			337	N.-Galambfalva	1234		526
810			416	Bethfalva	1214		501
822			431	Székely-keresztur	1206		453
830			448	Ujszékely	1137		429
839			404	érk. Héjjasfalva ind.	1122		414
I	245		1025	Brassó		209	800
914	529	1117	534	ind. Héjjasfalva érk.	1114	403	
944	549	1140	502	Segesvár	1100	340	
	650	106		érk. K.-Kapus ind.	947	213	
	I	412		N.-Szében	104	I	
	656	125		ind. K.-Kapus érk.	943	158	
	855	433		érk. Kocsárd ind.	752	1054	
	I	1030		M.-Vásárhely	1090	115	
	900	443		ind. Kocsárd érk.	750	1042	
	1050	645		Kolozsvár	555	833	
	282	1117		Nagy-Várad	211	342	
	750	620		érk. Budapest ind.	915	830	

Kitűnő szabás és jó munkáért kezeség vállalatik

Uj

Divatos

ferfi és gyermekruhák

készítetnek legjutányosabb árakban az őszi és téli idényre, dús választéku hazai és külföldi posztókból

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA
ferfi- és női-divat üzletében.